

XXIV Wyścig Pokoju zakończył się niebywałym sukcesem polskich kolarzy. W ogólnej klasyfikacji indywidualnej R. Szurkowski i Z. Czechowski zajęli dwa pierwsze miejsca. N/z: R. Szurkowski, Z. Czechowski i A. Starkow na podium zwycięzców. Fot: CAF

XXIV Wyścig Pokoju

zakończony

29 maja w Krakowie

Festiwal Filmów Krótkometrażowych

Trzysta filmów z 36 krajów

ubiegać się będzie o „Lajkoniki” i „Smoki”

Niebawem, bo 29 maja zabrzmi po raz jedenasty sygnał Ogólnopolskiego Festiwalu Filmów Krótkometrażowych. Przez cztery dni publiczność i jury pod przewodnictwem Aleksandra Scibor-Rylskiego obejrzy 59 filmów

Sukcesy krakowskich artystów za granicą

BRUKSELA

Piękny sukces odnieśli polscy soliści na Międzynarodowym Konkursie Śpiewu w Vervies, w Belgii. Aleksandra Duszewska z krakowskiego Teatru Muzycznego, Maria Lukasik, studentka klasy dyplomowej WSM we Wrocławiu oraz Paulos Raptis z łódzkiego Teatru Wielkiego, znaleźli się wśród 15 laureatów tego trudnego i wysoko cenionego w Europie konkursu.

BELGRAD

W ramach XVI Festiwalu Teatralnego w Nowym Sadzie zorganizowano wystawę: „III Międzynarodowe Triennale” — „Teatr w Sztuce Fotograficznej”. Ekspozowano ponad 300 fotografii z 17 krajów. Złoty medal zdobył Wojciech Plewiński z Krakowa.

SOFIA

W Sofii otwarto 21 bm. wystawę Państwowego Wydawnictwa Muzycznego z Krakowa.

Fabryka lamp elektrycznych w Brześciu produkuje rocznie około 200 milionów, ponad 20 typów lamp. N/z: laboratorium fabryki; stąd nowości kierowane są do produkcji; tutaj też przeprowadza się kontrolę gotowych wyrobów przed wysyłką na rynek. CAF — TASS

Książeczki mieszkaniowe dla sierot z Domów Dziecka

Założa Kolejowych Zakładów Nawierzchniowych funduje książeczki mieszkaniową PKO

W imieniu założeń Kolejowych Zakładów Nawierzchniowych w Brzeżanowie — p. Janina Gastoł przekazała nam deklarację o ufundowaniu książeczki mieszkaniowej dla jednego z dzieci objętych naszą akcją.

Naszym nowym fundatorem z kolejarzkiej braci (popierającej akcję czynnie od samego jej początku) serdecznie dziękujemy! (mar)

reprezentujących 9 wytwórni, z których najwięcej bo aż 21 filmów przedstawia Wytwórnia Filmów Dokumentalnych.

Skoro tylko wręcone zostaną Złote, Srebrne i Brązowe Lajkoniki, na szerszym forum rozpoczyna się festiwalowe boje o „Smoki”. 1 czerwca zainaugurowany zostanie VIII Międzynarodowy Festiwal Filmów Krótkometrażowych, na którym ponad 250 filmów bronić będzie barw 36 krajów i ONZ. Oceniać je będzie jury ze znanym polskim krytykiem filmowym na czele — Bolesławem Michałkiem, drugim reprezentantem naszego kraju w składzie jury będzie Krzysztof Zanussi, autor „Struktury kryształ” i „Życia rodzinnego”. Obok nagród regulaminowych w Festiwalu Międzynarodowym przyznane zostaną także nagrody FIPRESCI, CIDAIC, FAO i Światowej Federacji Związków Zawodowych. (e)

Nowe przejście graniczne między CSRS i PRL

21 bm. na Słowacji podano do wiadomości, iż w najbliższą niedzielę otwarte zostanie nowe przejście graniczne między CSRS a PRL. Jest to punkt graniczny Plavec — Muszyna, przeznaczony dla osobowej komunikacji kolejowej. Na Słowacji wskazuje się, że będzie to pierwsze tego rodzaju przejście graniczne, łączące bezpośrednio Słowację z Polską. Jak wiadomo, dotychczasowe trasy międzynarodowej komunikacji kolejowej, prowadzące z Polski do CSRS, umiejscowione były w zachodniej części granicy obydwu krajów.

Pogłoski o „czerwonej oberży” na razie się nie potwierdzają

Kawiarnia w Szaflarach była punktem kontaktowym handlarzy złotem i walutami

Od pewnego czasu Szwajcra wielu rozmów jest ujawniona przez władze śledcze na Podhalu w Szaflarach afery kryminalna, nazwana umownie aferą „czerwonej oberży”.

Jak zwykle bywa z wiadomościami zasłyszany i niepotwierdzonymi oficjalnie, tak w tym konkretnym przypadku zrodziła się duża ilość, dowolnie komentowanych wersji. Na ogół wszystkie one wyrażają mniemanie o wykryciu w prywatnej kawiarni „Na Klinie” w Szaflarach miejsca licznych zbrodni i stąd właśnie nazwa afery.

Z uwagi na dobro śledztwa, nie pora jeszcze na ujawnianie wszystkich szczegółów. Nie wszystkie też wątki sprawy, choćby wiążące się logicznie, znajdują pełne pokrycie w materiałach dowodowych.

Z dotychczasowych czynności śledczych wynika, że w Szaflarach w kawiarni „Na Klinie” natrafiono na jeden z poważniejszych punktów kontaktowych przestępczego gangu, trudniącego się nie-

legalnym handlem złotem i obcymi walutami, a równocześnie na szajkę złodziejsko-rabunkową.

Od czasu wszczęcia postępowania śledczego, tj. od przeszło miesiąca, ogółem zostało aresztowanych 11 osób, znajdujących się pod zarzutem dokonywania kradzieży, rabunków i przestępstw

(Dokończenie na str. 2)

13 milionów turystów odwiedzi ziemię krakowską

Co i gdzie podamy im do jedzenia.

W Prezydium WRN w Krakowie odbyła się narada na temat przygotowania handlu do pełnego sezonu letnio-turystycznego. Według danych szacunkowych ziemię krakowską ma odwiedzić w ciągu lata ponad 13 mln turystów krajowych i zagranicznych. Prognozy te wytyczają odpowiednio zwiększone zadania dla handlu i gastronomii.

Na naradzie podkreślono, że w sezonie letnim przede wszystkim nie powinno zabraknąć podstawowych artykułów spożywczych oraz napojów chłodzących i owoców. Analiza sieci handlowo-gastronomicznej w terenie — podkreślono na naradzie — wykazała, że nie wszystkie nowe placówki zostają oddawane do użytku w porę, a także nieterminowo przebiegają remonty i modernizacja punktów handlowych i gastronomicznych.

W USA zmarło jedno z czworaczek

W klinice położniczej w Denver (USA) zmarło jedno z czworaczek, które przyszły na świat 19 bm. Dzieci — same dziewczynki — urodziły się o 10 tygodni za wcześnie. Ich matką jest 24-letnia Martha Stoermer.

Zwrócono również uwagę, że najpóźniej od 1 czerwca powinny być uruchomione tzw. sezonowe placówki handlowo-gastronomiczne, a więc m. in. kioski, bary, na kółkach, szczególnie te zaplanowane w miejscowościach o dużym nasileniu ruchu turystycznego i letniskowego.

Delegacja rządowa ZSRR w Kairze

Do Kairu przybyła delegacja rządowa ZSRR z przewodniczącym Komitetu do spraw Stosunków Gospodarczych z Zagranicą — S. Skaczkowem na czele.

W MORSKIM ZOO

Dwa wieloryby przywiezione do Japonii z USA zaaklimatyzowały się już w morskim ZOO w Kamogawie i polubiły swoich opiekunów. CAF — Kyodo

Eksplzja bomb w Paryżu

PARYŻ. Dziś rano w Paryżu, w pobliżu budynków, w których mieszczą się biura 3 firm brytyjskich, eksplodowały bomby, podłożone przez członków ekstremistycznej lewackiej organizacji.

Organizacja, której bojówkarze podłożyli bomby, nosi nazwę „Międzynarodowa solidarność rewolucyjna”. W pobliżu miejsc wypadku, znaleziono ulotki protestujące przeciwko „brytyjskiemu i francuskiemu faszyzmowi”. Eksplozje nastąpiły w kilka godzin po odlocie z Paryża brytyjskiego premiera E. Heatha.

Śmiertelny wypadek w Borku Fałęckim

Dziś o 6 rano, u zbiegu ulic Zakopiańskiej i Wroniej, autobus linii „101” najechał na 63-letnią Helenę Kurleto (zam. przy ul. Hoffmanowej 25). Kobieta doznała licznych i ciężkich obrażeń, w wyniku których zmarła krótko po przewiezieniu do szpitala. (us)

UTRO pogoda w rejonie Krakowa kształtować się będzie na skrajnie niżu. Zachmurzenie niewielkie i umiarkowane, w ciągu dnia przelotne opady deszczu i burze. Wiatry zachodnie i północno-zachodnie 2-5 m/s. Temperatura dniami 23-26 st., nocą 13-12 st.

Dla osób, które najbardziej zasużą się w naszym konkursie pn.:

Kwiaty dla miasta

Prezydium Rady Narodowej m. Krakowa przeznaczyło na nagrody 60 tys. zł. Zgłoś więc i Ty swój budynek do konkursu, pamiętaj o jego ukwieceniu. Kraków będzie jeszcze piękniejszy!

Domy do konkursu mogą zgłaszać: dozorczy, administratorzy, lokatorzy oraz komitety domowe i blokowe, dyrekcje instytucji i zakładów pracy.

Zgłoszenia należy nadsyłać do 15 czerwca na adres: redakcja „Echa Krakowa”, Dział Łączności z Czytelnikami, ul. Wiślna 2, z adnotacją „Kwiaty dla miasta” (kas)

W Parku Państwowym Ośrodka Hodowli Zarodowej w Osowej Sieni (woj. zielonogórskiej), znajduje się stado białych danieli. Zwierząt tych jest u nas niewiele, a białe wszędzie zaliczane są do unikatów. CAF — Dąbrowiecki

I SEKRETARZ KC PZPR — E. GIEREK przyjął 21 bm. delegację Niemieckiej Partii Komunistycznej — DKP, z jej przewodniczącym — Kurtem Bachmannem.

ZGODNIE Z UCHWAŁĄ Sekretariatu KC PZPR, od nowego roku akademickiego wznowia działalność Wyższa Szkoła Nauk Społecznych przy KC PZPR. Utworzony też zostanie instytut badań społecznych w ramach tej uczelni.

KOMITET NAUKI I TECHNIKI wypowiedział walkę biurokracji w pracach badawczych i rozwojowych. Pierwszą decyzją dotyczącą ograniczenia sprawozdań.

Z kraju

cznych i rozwojowych. Pierwszą decyzją dotyczącą ograniczenia sprawozdań.

PO MIESIĘCZNYCH, uświetnionych sukcesami występach w środowiskach polonijnych USA i Kanady, powróciła wczoraj do kraju nestorka polskiej sceny — Mieczysława Cwiklińska i towarzyszące jej osoby.

23 BM. PRZYBYWA z wizytą do Polski minister spraw zagranicznych Republiki Chile — Clodomiro Almeyda.

CENTRALNE UROCZYSTOŚCI związane z „DNIEM DRUKARZA” odbędą się 30 maja br. w Poznaniu.

W centrum zainteresowania poselskiego zwiadu

Kompleksowe oddawanie do użytku nowych osiedli

Trasa rekonesansu zespołu Komisji Sejmowej Budownictwa i Gospodarki Komunalnej oraz przedstawicieli resortu budownictwa, gospodarki komunalnej i NIK, którzy przebywali wczoraj w Krakowie, wiodła przez kilka nowych osiedli mieszkaniowych. Po przeprowadzonej wizji lokalnej odbyło się spotkanie z u-

działem z-cy przew. Prez. RN m. Krakowa J. Skiby i przedstawicieli biur projektowych, inwestorów, wykonawców. W centrum zainteresowania znalazły się sprawy związane z kompleksowością oddawania do użytku nowych osiedli, a zatem domów i obiektów towarzyszących wraz z zagospodarowanym terenem. W szczególności skoncentrowano uwagę na sprawach dotyczących os. Azory, Krowodrza, Kozłówek, Zakrzówek-Dębiki i Mistrzejowice.

Komisji Sejmowej Budownictwa i Gospodarki Komunalnej przedstawiono konkretne postulaty w sprawach warunkujących dalszy rozwój miasta. Napiszemy o nich oddzielnie. (bp)

Tragiczny bilans

TOKIO

Według statystyki — w wypadkach drogowych w Japonii zginęło w ub. r. 16.765 osób, a prawie 100 tys. odniosło rany. Ogółem zanotowano 718.080 nieszczęśliwych wypadków.

Od niedzieli...

Po okresie lodowatego chłodu w stosunkach anglosaskich nadchodzi — jak można sądzić choćby tylko z pobieżnego przeglądu prasy zachodniej — czas wzajemnej adoracji. Czy równie gorącej i szczerej z obu stron — to już inna sprawa. W każdym razie w czasie ostatniego spotkania „na szczycie” przedstawiciele obu państw, jakie miało miejsce w okresie dwóch ostatnich dni, wiele mówiono o „więziach niemiśszelnej przyjaźni”, tudzież o „przyjaźniach zrozumienia mającym pierwszorzędne znaczenie dla przyszłości Europy”.

Sprawa jednak nie bez znaczenia jest w tym przypadku fakt, że to nie Francuzi witali na swojej ziemi szefa rządu Jej Królewskiej Mości w języku angielskim, ale że to on właśnie użył języka francuskiego, aby przypodobać się swym gospodarzom.

Rzecz jest natury delikatnej. Otóż okazuje się, że choć Francja zgodziła się w zasadzie na wejście Anglii do EWG, to jednak nie pożyła się jeszcze wszystkich swoich obietnic wobec przyszłego partnera, władającego językiem angielskim, tym samym przecież, którym posługują się Amery-

kanie. A sprawa języka to już niejako prywatne hobby prezydenta Pompidou, który zresztą odziedziczył je po generale de Gaulle'u. Właśnie przed kilkunastu dniami prezydent Francji w wywiadzie dla telewizji angielskiej wypowiedział swoje obieki w tej sprawie. „Język angielski — mówił — jest też językiem

Dylematy językowe

Stanów Zjednoczonych i jeśli Europa pragnie rzeczywiście zachować swą tożsamość, powinna różnić się od Stanów Zjednoczonych”. Kwestię języka poruszył również i w wywiadzie dla belgijskiego dziennika „Le Soir”, ale tu już bez ogródki stwierdził o co mu chodził: — Jeśli język francuski nie pozostanie pierwszym językiem roboczym w Europie, to Europa nigdy nie będzie europejską w całym tego słowa znaczeniu”.

I chyba dlatego właśnie Francja tak pieczołowicie dba o to, aby język francuski nie

został przypadkiem wyrugowany jako oficjalny język rokowań w Europejskiej Wspólnocie Gospodarczej. Wszyscy ministrowie „szóstki” posługują się nim podczas debat gospodarczych i politycznych, w tym też języku redagowane są dokumenty EWG.

Anglii zależy na wejściu do Wspólnoty Rynku. Angielski premier w toku ostatniej wizyty w Pałacu Elizejskim zapewnił więc — jak się przypuszcza — prezydenta Pompidou, że Wielka Brytania nie

będzie dążyć do wyparcia języka francuskiego z Wspólnoty Europejskiej. Jeśli zdoła również przekonać przywódcę Francuzów, że Anglia rozluźni swe stosunki z Amerykanami — być może nastąpi pełne odrodzenie sojuszu brytyjsko-francuskiego.

A to będzie już oznaczać nowy układ stosunków w Europie.

...do soboty

MINISTER spraw zagranicznych PRL — S. Jędrzychowski został przyjęty wczoraj przez I sekretarza KC WSPR — J. Kadara.

DELEGACJA RADZIECKA na rozmowy ZSRR — CHRL w sprawie uregulowania kwestii granicznych, zwiedziła Nankin, Szanghaj i Hangzhou.

PARTYZANCI południowowietnamscy dokonali wczoraj ataków rakietowych na stowiska USA w pobliżu strefy demilitaryzowanej.

L. BREŻNIEW, A. Kosygin i N. Podgorny obecni byli — informuje Agencja TASS — na pokazie nowych typów bojowych samolotów i śmigłowców, na jednym z poligonów Ministerstwa Obrony ZSRR.

Narada w KW PZPR w sprawie rozwoju rolnictwa

21 bm. odbyła się w KW PZPR w Krakowie narada z udziałem dziennikarzy oraz sekretarzy niektórych komitetów gromadzkich i powiatowych. Kierownik Wydziału Rolnego KW — K. Fiełek złożył informację o aktualnej sytuacji w rolnictwie. Podkreślił on, że wspólne decyzje Biura Politycznego KC PZPR i NK ZSL oraz podjęte przez rząd uchwały znacząco zwiększyły zainteresowanie rolników wzrostem produkcji i hodowli.

Następnie, sekretarz KW — A. Czyż, mówiąc o wysokiej randze tego działu gospodarki podkreślił, że zadanie szybszego wzrostu produkcji rolnej jest jednym z głównych elementów opracowywanych obecnie założeń nowej 5-latki.

Z sali koncertowej

Piotr Paleczny w maratonie pianistycznym

Magia tytułu laureata Międzynarodowego Konkursu Chopinowskiego działa wciąż, jak magnes, przyciągając na salę filharmoniczną nadkomplet słuchaczy. Tak było i wczoraj, kiedy to na estradzie naszej Filharmonii pojawił się Piotr Paleczny, zdobywca III nagrody w niedawnych chopinowskich szrankach. Występował Paleczny nadano atrakcyjną o. toczkę repertuarową: młody solista wykonywał w programie aż dwa szczególnie popularne wśród publiczności koncerty fortepianowe: e-moll Chopina i Es-dur Beethovena, co w sumie tworzy istny maraton pianistyczny.

Na początek wieczoru — dla rozgrzania orkiestry, którą dyrygował dnia tego Renard Czajkowski — dano uverturę do opery „Kalmora” naszego starego mistrza Karola Kurpińskiego, przypominającą swą muzyką znaną prawdę, iż kompozytor polscy w okresie pierwszego ćwierćwiecza minie-

go stulecia najchętniej naśladowali pana Rossiniego... A potem już zasiał przy klawiaturze Piotr Paleczny. O grze tego artysty, jego walorach wirtuozerskich i wyrazu wypisanego niedawno — podczas konkursowych rywalizacji — istne morze atramentu: nie chciałbym do tego morza dolewać dalszych jeszcze kropel — i dlatego ograniczę się tylko do prywatnego zwierzenia, jak ja ośmieliłem odbierać muzykę, którą tworzył swymi palcami Piotr Paleczny. Otóż muzyka Chopina — we wczoraj słuchanym koncercie e-moll — wydała mi się tu dość chłodna, grana jak gdyby ze słotą, stym dystansem; przez długie chwile podziwiałem doskonały mechanizm, a brakowało mi nieco większej dawki osobistej wypowiedzi pianisty, czegoś bardziej emocjonalnego, indywidualnego. Inna rzecz, że trudno domagać się od solisty głębi wyrazu, skoro jego psychiczny spokój przy klawiaturze zakłócał jest zbyt często nieporozumienia z orkiestrą (romanza w Koncercie e-moll), za które solowy instrument na pewno winy nie ponosi.

Przyznając także, że ze szczegól. nym zaciekawieniem czekałem na „koncert koncertów fortepianowych”, czyli świetny beethovenowski V koncert Es-dur (nie słyszałem go dotąd w wykonaniu Palecznego), z jego marsowo-militarną rytmiką w części pierwszej, rozmarzonym środkowym adagio i przepyszonym błyskotliwym rondem finałowym. Paleczny nie zawodził: grał V koncert Beethovena z bardzo dobrym wyczuciem stylu, z klasycznym ułamek, wielką pianistyczną swobodą wirtuozowską, której nie maciły zresztą pa. rokrotne minimalne potknięcia. Poza finałowym rondem tempa zanadto się rozluźniały; partia orkiestrowa w Koncercie Es-dur niezbyt precyzyjnie wczoraj grana; kilksy wallorni — denerwujące i uwręcz niedopuszczalne w orkiestrze tej klasy, co nasz zespół filharmoniczny. Najlepsze brzmienie zespół instrumentalny osiągnął w poetycznej II cz. Koncertu Es-dur. Paleczny zęgnął mnóstwem kwiatów i oklasków.

JERZY PARZYŃSKI

PRZERWY W DOSTAWIE PRĄDU

Zakład Energetyczny Kraków — Miasto przeprowadza za przerwę w dostawie energii elektrycznej w dniu 24 maja, od godz. 5 do 18, na Os. Ruszcza wieś, Os. Na Lotnisku, Os. Wysokie. Bliższych informacji udziela Rejon Energetyczny II, tel. 412-10.

Krakowska wieś Luborzycy gospodarzem uroczystości Święta Ludowego

Starsi pamiętają pierwsze Ludowe Święto w Galicji w roku 1904. Oni też najlepiej potrafili ocenić kolosalny skok w rozwoju polskiej wsi. Nasze wymagania jednak rosły i wytyczały rolnictwu coraz większe zadania. O wielkim znaczeniu nowoczesnego rolnictwa dla gospodarki narodowej, o randze zawaodu rolnika najmniej są przekonani właśnie rolnicy. Wpajanie tego przekonania — zwłaszcza młodzieży wiejskiej — będzie jednym z głównych akcentów w obchodach tegorocznego Ludowego Święta, które 30 maja obchodzi cała polska wieś.

Ludowe Święto — którego gospodarzem będzie, jak zawsze, ZSL i PZPR — poprzedzą otwarte zebrania kół ZSL i PZPR, poświęcone omówieniu — tak ważnych dla rolnictwa — decyzji partii i rządu. Poprzedzą akademie, wieczornice, przygotowywane w 350 krakowskich wsiach i gromadach — z udziałem przedstawicieli załóg robotniczych, świata kultury, nauki, Wojska Polskiego. Znani działacze ruchu ludowego spotkają się z młodzieżą w szkołach i klubach.

W dniu święta plonów odbędą w 15 miejscowościach województwa manifestacje, wieczerze, festyny, barwy korowody. Dla niektórych wsi będzie to święto podwójne: np. w Stroniu w Limanowskim po raz pierwszy zabył się światło, Białka otrzymała nową remizę strażacką wraz z nowoczesnym wyposażeniem, w Ryczowie oddany zostanie pawilon sportowy.

Na wojewódzkie uroczystości

Święta Ludowego zaprasza 30 maja o godz. 11-tej znana krakowska wieś — Luborzycy. (m)

Tajemnice kawiarni w Szaflarach

(Dokończenie ze str. 1)

dewizowych. Dopuszcili się oni tych przestępstw wobec ludzi, uprawiających transakcje kupna-sprzedaży złota i dewiz.

Głównym podejrzanym jest właściciel kawiarni „Na Klinie” — Jan K. Pozostali aresztowani mieli bliskie związki z Janem K. Większość z nich, pracujących na Podhalu stale lub dorywczo, posiadała na swoim koncie wyroki sądowe za pospolite przestępstwa kryminalne — bojkły, kradzieże, roboje.

Sam „szef” — Jan K., nie mogący się pochwalić umiejętnością czytania i pisania, nie gardził żadną nielegalną działalnością, która by oblicywała dobry interes; sprzedawał wódkę, kupował i sprzedawał mięso oraz dolary. W oczach miejscowej ludności „szef” przedstawiał się jako człowiek bardzo majątny, pierwszy bankier całego Podhala.

MO w trakcie przeszukiwania nieruchomości Jana K. — pomieszczeń mieszkalnych, piwnic, garaży, ogrodu — znalazła w specjalnych schowkach ok. 3 kg złota w monetach, m. in. 10- i 20-dukatach, z podobizną Marii Teresy. W okolicy willi Jana K., w pobliskich ogrodach i w szczyrim polu, znajdowały się inne podobne skrytki, niestety, już puste po rewizji u „szefa”. W czasie przeszukiwania zabudowań Jana K., jego kawiarnię odwiedziło wielu znanych „cinkciarzy” z całego kraju, posiadających dosć znaczne ilości obcych walut.

Właśnie dwóch — jak na razie wiadomo — spośród tych podejrzanów nielegalnych handlarzy, złotem i dewizami, odwiedzających kawiarnię Jana K., zniknęło bez śladu ze swojego otoczenia. Wyjaśnienie okoliczności zaginięcia tych osób wchodzi również w zakres śledztwa.

Ustalenie faktów w omawianej sprawie należy do specjalnie wyłonionej grupy Komendy Woj. MO w Krakowie, pracującej pod nadzorem Prokuratury Pow. w Nowym Targu i Prokuratury Woj. w Krakowie.

Z. MAŁ

Nowy rozkład jazdy

(Dokończenie ze str. 1)

szawy już na godz. 22.46. Pociąg relacji Zakopane — Kraków — Olsztyn od 23 czerwca do 3 września wydłuży swój bieg do Elku.

Na liniach międzynarodowych codziennie latem do pociągu biegnącego do Przemysła dołączany będzie wagon idący bezpośrednio do Wary, codziennie wg nowego rozkładu jazdy o godz. 18.45 wyruszał będzie z Krakowa pociąg do Berlina, kończąc swój bieg w Stralsund. Do Wiednia prowadzony będzie również z Krakowa codziennie jeden wagon (w pociągu odchodzącym stąd o godz. 20.10), bezpośrednio też, wyjeżdżając z Krakowa o godz. 22 będzie można dojechać do Paryża. Całkowicie nowym połączeniem będzie natomiast, włączenie do pociągu relacji Przemysł — Lipsk — wagonów które z Krakowa dojeżdżać będą bezpośrednio do Hoek van Holland w Holandii, aby następnie podróżni udający się do Anglii, mogli skorzystać z kursującego tam promu.

Nastąpi też w niedługim czasie uruchomienie pierwszego na terenie naszego okręgu OKP bezpośredniego kolejowego przejścia granicznego dla pasażerów, wiodącego bezpośrednio na południe i wydatnie skracającego podróż na Bałkany. Ze stacji Muszyna kursować będą dwie pary pociągów do przejścia granicznego: Muszyna — Orlov Plavec.

Warto podkreślić, że z zapowiadanych na bież. rok 50 nowych wagonów osobowych, DOKP — Kraków otrzymała ostatnio już 18. (bp)

Człowiek i architektura krajobrazu

CZŁOWIEK

dławiający się kurzem

I ARCHITEKTURA

oglądana przez łzy

Pisząc niedawno o „dachu Krakowa” przedstawiłam zależność niekorzystnych warunków klimatycznych miasta od czynników natury geograficznej i urbanistycznej. Dziś chciałabym omówić jeszcze jeden czynnik: stopień dostosowania do tych trudnych warunków — organizacji życia w mieście.

Mogłoby się zdawać, że w sytuacji tak wielkiego zagrożenia dla zdrowia mieszkańców i trwałości zabudowy, z jakim mamy do czynienia w Krakowie — miasto podejmie wszelkie możliwe środki zaradcze... I tu trzeba od razu podkreślić, że te środki, jakimi aktualnie dysponujemy są bardzo ograniczone: możemy jedynie powstrzymać dalsze nasilenie się zjawiska, natomiast odwrócić go, niestety, już nie można.

I CO Z TYCH PRZEPISÓW?!

Co zatem robimy w granicach dostępnych nam środków? — Nic! Lub prawie nic... Najbardziej drastycznym przykładem jest sprawa stosowania urządzeń odpylających. Istnieją, jak wiadomo, techniczne metody wychwytywania pyłów u samych źródeł ich emisji (wśród nich takie, których sprawność działania dochodzi do 90 proc). Mamy także, (od 21 kwietnia 1966 roku), przepisy prawne nakazujące stosowanie urządzeń odpylających, zawarte w „Ustawie o ochronie powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniem”. Nie mamy, jak dotąd, sposobów egzekwowania tych przepisów, a w każdym razie te, które mamy — nie stanowią sankcji gwarantujących przestrzeganie norm.

Nie wdając się tu w rozstrząsanie niejednokrotnie już ujawnianych przykładów ich lekceważenia, przypomnę tylko dla porównania parę liczb. Roczna emisja pyłów, która dla woj. krakowskiego razem z Krakowem wyraża się średnią 1) wielkością 462 tys. ton, dla Katowickiego wynosi 726 tys. ton/rok, a dla Warszawskiego łą-

cznie z Warszawą — 119 tys. ton/rok. (Trzeba tu dodać, że zestawione dane obrazują stan z r. 1968, są więc zanizone w stosunku do dzisiejszych, oraz ujmują jedynie bezpośrednią emisję, czyli w przybliżeniu ok. 60 proc. faktycznej emisji pyłów. A niezależnie od niej — postępuje emisja gazów, nie ujęta w zacytowanych liczbach...).

Z wszystkich województw kraju — jedynie katowickie wyprzedza Kraków stopniem zanieczyszczenia! Dla ścisłości przypomnijmy jeszcze i to, że dopuszczalne stężenie opadu pyłów zgodnie z normą wynosi 250 ton/km²/rok. Pomimo, jej ustalenia, niektóre dzielnice Krakowa wykazują przekroczenie tej normy, zwłaszcza w okresie jesienno-zimowym. Jest wśród nich Stare Miasto — obszar o dużej gęstości zasiedlenia i o największej wartości historycznej...

SPRZĄTANIE? — RAZ OKOŁO ŚWIĘTA PRACY

A co dzieje się z tym pyłem, który już opadł? W notatce pt. „Harmonogram wiosennych porządków MPO” zamieszczonej w „Echu Krakowa” z dn. 19 IV 1971, przeczytałam co następuje:

„(...) MPO przystąpiło już do generalnego sprzątania poszczególnych dzielnic. (...) Jak informuje dyrekcja MPO, do porządku doprowadzono już ulice dzielnic staromiejskiej i przystąpiono do sprzątania Kleparza. W dniu 22 i 23 bm. porządkowane będą Grzegorzki, 24 i 25 — Podgórze, a 26 i 27 Nowa Huta. Od 28 do 30 bm. sprzątanie zostanie powtórzone (podkr. moje. MD), ze szczególnym uwzględnieniem tras 1-majowych”.

Przypuszczam, że niejednego krakowianina te informacje MPO musiały wprawić w niemałe zdumienie... Bo czyż można zrozumieć, że miasto zajmujące jedno z ostatnich miejsc pod względem warunków zdrowotnych, rozwiązuje jeden z ważniejszych problemów komunalnych swych kilkuset tysięcy mieszkańców — czekając zmiłowania nieba w postaci deszczu... Bogu dzięki, że przynajmniej raz w roku, około Święta Pracy, możemy liczyć także na ludzi...

A przecież wielu mieszkańców Krakowa wie, że istnieją na świecie miasta, które się sprząta codziennie, że są i w Polsce takie miasta, o które się dba, pomimo że nie skupiają na swym terenie ani tytułu atrakcji turystycznych, ani tak ważnych funkcji administracyjnych, jak Kraków.

Czy ranga tego miasta do niczego nas nie zobowiązuje? W jaki sposób podziwiać za-

bytkową architekturę miasta, jeśli jego oglądanie, poprzez chmury zasypującego oczu kurzu, nie jest fizycznie możliwe? Któż ośmielił się mówić o zasadach „świadomego kształtowania środowiska człowieka” w mieście, które dla celów zabezpieczenia elementarnych warunków higieny przeznacza środki wystarczające na... jednorazowe ich użycie w ciągu roku?

Ze deficyt wody?... Szkoda, że nikt dotąd nie obliczył, w jakim stosunku do siebie pozostają: ta ilość wody, jakiej zużycia wymagałoby splukanie ulic, bodaj raz na tydzień, — do tej, jaką zużywa codziennie (!) pół miliona ludzi na doprowadzenie do czystości swej odzieży i swoich domów... Szkoda, że nie wiemy, o ile zwiększa się przez to zużycie opału, a tym samym — zanieczyszczenie atmosfery przez kominy naszych domów i różnego typu pralni... Szkoda, że nie wiemy także, o ile przez to wzrastają nasze wydatki na społeczną służbę zdrowia, jakie straty powodują absencje chorobowe.

Arch. MARIA DIENWEBEL.

1) Co oznacza, że dla Krakowa trzeba tu przyjąć wartość znacznie wyższą.

Hotel „Pod Różą” otworzy znów swe podwoje

Od Prospera Prowany do Miejskiego Biura Projektów

W XVI wieku przywędrowała do Polski i osiedliła się w Krakowie wielka rodzina Prowana. Zdomowiała się widać zupełnie, zżyła z miastem i jego losami skoro w roku 1557 Zygmunt August nadał Prosperowi Prowanie tytuł szlachecki czyniąc go jednocześnie żupnikiem wielickim i bocheńskim. Tenże Prosper postanowił wybudować przy ulicy Floriańskiej jednopiętrowy dom, który zaliczony został do najokazalszych kamienic mieszczańskich. Gdy zmarł fundator budynku, kamienica przypadła w spadku jego córce Barbarze zamężnej z Andrzejem Samuelem Dębińskim, kasztelanem bieckim. W posiadaniu rodziny Dębińskich kamienica pozostała do połowy XVII w. kiedy to zakupił ją Antoni Burczyński. On to właśnie przeprowadził w roku 1752 remont, nadając posesji przy ul. Floriańskiej 14 modny wówczas, klasycystyczny wygląd. W początku wieku XIX kamienicę nabył Jan Alojzy Szydłowski i przekształcił ją w dom zajezdny. Tak to rozpoczęła się hotelowa kariera budynku, znanego dziś wszystkim jako Hotel „Pod Różą”.

W rękach Szydłowskiego należał ów zajazd do najwspanialszych, najbardziej okazałych w Krakowie. Dysponował maksymalnym na owe czasy luksusem i komfortem. Choćby tylko nazwiska gości, którzy w nim przebywali świadczą o tym jak wysoko ceniono sobie jego usługi. W roku 1805 zatrzymali się w nim książę Konstanty i jego brat car Aleksander I. Ich pobytowi zawdzięczał hotel nazwę — „Hotel de Russie”, która zmieniono dopiero z

Konkurs miejskich obwoływały trudniących się reklamą, który odbył się niedawno w Toyama City (Japonia), zgromadził zawodników z całego kraju. Na zdjęciu: barwny pochód uczestników konkursu przez miasto.

CAF — Kyoto

Światowe rezerwy ropy naftowej

W 1913 r. świat „konsumował” 37 mln ton ropy naftowej. W 1940 r. 300 mln ton, a w 1970 — 2.334 mln ton. Oblicza się, że jeżeli ta stopa wzrostu będzie utrzymywała się, to spożycie ropy naftowej podwoi się w najbliższych 10 latach. Czym człowiek dysponuje w zakresie naturalnych źródeł energii?

Statystycy obliczyli, że w styczniu 1970 r. światowe rezerwy ropy naftowej wynosiły 74,9 mld ton, z czego 42,2 znajdowało się na Bliskim Wschodzie, 8,8 w Ameryce Północnej, 3,2 w Afryce, 6,4 w Europie środkowej i Azji, 0,5 w Europie zachodniej. Futurologzy przewidują, że wskutek poszukiwań geologicznych rezerwy te również podwoją się w najbliższych 10 latach.

Książki do oglądania i słuchania

Popołudnie z przyszłością

Nasi synowie i wnuki będą mieli o wiele więcej wolnego czasu od nas. Będą uprawiali więcej sportu, będą zapewne zapalonymi turystami. A jak będą spędzać popołudnie w tzw. domowym zaciszu?

Otóż futurologzy na ogół są spokojni o przyszłość książki. Nie ma mowy, aby zagroził jej np. rozwój telewizji. Wprost przeciwnie, telewizja, co zostało stwierdzone, zbliża do książki. Znamienny jest tu przykład telewizyjnego kursu czytania dla dorosłych analfabetów we Włoszech, dzięki któremu kilkadziesiąt tysięcy ludzi, zdobywając umiejętność czytania, stało się potencjalnymi odbiorcami słowa drukowanego.

Zmieniają się zapewne biblioteki i księgarnie. Będą to wygodne salony, gdzie będzie można dyskutować, czytać i pracować.

A sama książka? Też będzie podlegała zmianie. Zapewne już wkrótce książki będą drukowane na doskonalszych materiałach, jak np. na papierze syntetycznym,

Saper pomaga archeologom

Sierżant saperów Terence Ryan wezwany został niedawno do katedry w mieście York, jako niezbędny pomocnik w poszukiwaniach archeologicznych. Naukowcy pracowali nad wykopaliskami na terenie katedry, gdzie natrafili na zabytkowe obudowane w metal trumny ze starego cmentarza Saksonów. Czas naglił, ponieważ archeologowie mieli jedynie tydzień na przeprowadzenie prac wykopaliskowych. Saper bezbłędnie umiejscowił w ciągu 10 minut 21 metalowych obiektów pod powierzchnią wschodniej nawy katedry.

W powieści Aleksego Tołstoja „Aelita” znajdujemy taki opis: „Złote kartki książki układały się z góry na dół ciągną zygawkowatą linią. Te przechodzące jedna w drugą stronicę pokryte były trójkątami wielkości paznokcia. Błędy w lewo, w prawo i z powrotem, to opadające nieregularnymi liniami, to splatające się. Powoli w uszach Łosia zaczęła rozbrzmiewać ledwie uchwytna, niezwykle subtelna zdumiewająca muzyka. Zamknął książkę i długo stał nachylony nad półkami książek, zmieszany, upojony nigdy dotąd nie doświadczanym oczarowaniem: to była splewająca książka”.

Gdy słowa te wychodziły spod pióra pisarza — były fantazją. Dziś już nie są. Przed rokiem w siedzibie firmy „Telefunken” odbył się pierwszy pokaz płyt wizyjnych. Na płycie takiej można zapisać dowolne treści literackie, ale nie tylko: można owa płytą rewolucyjnie zmienić system zapisywania i przechowywania informacji. Na płycie można zapisać 15-minutowy program, który odtwarzany na gramofonie wizyjnym, jest przekazywany na ekran telewizora. W przypadku dłuższego programu, trzeba zapisać kilka płyt, które, jak w nowoczesnych adapterach, zmieniają się automatycznie. Wprawdzie nad wynalazkiem jeszcze się pracuje (chodzi m. in. o opracowanie programów kolorowych), ale jest on już na tyle dojrzały technicznie, że w przyszłym roku wejdą na rynek czarno-białe gramofony wizyjne oraz płyty w cenie zwykłych płyt gramofonowych.

Sezon nad Bałatonem zaczyna się w czerwcu, ale piękna pogoda o wiele wcześniej ściąga już licznych wycieczkowiczów i amatorów wędkarstwa. CAF — MTI

„Eletap” — nowy aparat telefoniczny

„Eletap” jest aparatem telefonicznym z wmontowanym mózgiem elektronowym. Mózg ten został opracowany w radzieckim centralnym Biurze Zastosowania Integralnych Mikrośchematów... Dzięki niemu „Eletap” zapamiętuje 60 ośmiocyfrowych numerów telefonicznych. Tak więc zamiast wykręcania ośmiu kolejnych numerów, wystarczy nacisnąć jeden przycisk, który od razu połączy abonenta z zakodowanym ośmiocyfrowym numerem telefonicznym. „Eletap” łączy też z każdym innym niezakodowanym numerem telefonicznym. Wybiera się go przez włączenie przycisków tak jakby się wykręcało tarczą kolejne numery. Rozmówcę wzywa się bez odczekiwania słuchawki z aparatu. „Eletap” może być podłączony w każdym domu o normalnej linii telefonicznej.

Nie słabnie zainteresowanie gdańskimi pięćloraczkami. Codziennie w Instytucie Północnictwa i Chorób Kobietych odbywa się konferencja prasowa z udziałem ok. 50 dziennikarzy z całego świata. Państwo Rychertowie prezentują książeczki mieszkaniowe pięćloraczek. CAF — Ukielewski — telefot

